

FACTSHEET Pesten

Pesten is een ingrijpend en complex probleem. Het raakt ons allemaal in onze basis-behoefte aan liefde, acceptatie, veiligheid en rechtvaardigheid. Ondanks alle aandacht van de afgelopen jaren voor de problematiek, is het nog steeds een groot en veelvoor-komend probleem.

Pesten heeft niet alleen enorme gevolgen voor het slachtoffer, maar ook voor de dader(s) en de omstanders. Het zelfvertrouwen, de schoolprestaties, het plezier in school en het gevoel van veiligheid gaan achteruit. Voor slachtoffers en daders geldt verder dat ze een groter risico lopen op problemen in de sociale omgang, slechtere school- en werkprestaties, middelengebruik en fysieke en mentale gezondheidspro-blemen. Slachtoffers hebben vaker een laag zelfbeeld, faalangst, sociale onzekerheid en gevoelens van eenzaamheid. Dit kan leiden tot somberheid, depressie, automutilatie en suïcidaliteit. Alle reden dus om er alles aan te doen pesten terug te dringen!

Feiten en cijfers

Scholieren BO die zeggen afgelopen jaar gepest te zijn	10%
Scholieren VO die zeggen afgelopen jaar gepest te zijn	8%
Scholieren die zeggen afgelopen jaar te pesten	20%
Scholieren BO die zeggen vaak te pesten	3,5%
Scholieren VO die zeggen vaak te pesten	4,5%
12-14 jarigen, online gepest, minimaal 2x p. maand	3-4,2%
Jongens pesten vaker dan meisjes.	
VMBO leerlingen pesten vaker dan VWO leerlingen.	
<i>Bron: HSBC 2013</i>	

Vooraf in de BO groepen 5 en 6 geven leerlingen aan gepest te worden.

Evenveel jongens als meisjes geven aan gepest te worden.

Van de leerlingen die gepest worden:

Dagelijks gepest	20%
Wekelijks gepest	35%

Bron: Landelijk onderzoek pesten 2012 primair onderwijs

Gepest via internet (15-18 jarigen)	10%
Vormen van cyberpesten: laster, stalken, bedreigen, chantage.	

Bron: CBS (cijfers van 2012)

Pesten stoppen

Een veilig klimaat binnen een school, kerk of organisatie zorgt ervoor dat pesten minder voorkomt en eerder wordt gesignaleerd en gestopt. Vijf elementen dragen bij aan het verminderen van pesten:

- duidelijke omgangsvormen;
- het aanvaarden van onderlinge verschillen;
- het respecteren van ieders eigenheid;
- agressief gedrag niet tolereren;
- duidelijk stelling innemen tegen pesten.

Een goede sfeer in de groep en goede omgangsvormen vragen voortdurende aandacht. Kinderen en jongeren moeten deze vaardigheden *leren*. Ze moeten niet alleen weten welk gedrag niet wordt getolereerd (pesten), maar vooral ook welk gedrag wél van hun wordt verwacht!

Wanneer pesten wordt gesignaleerd, moet zo snel mogelijk actie worden ondernomen. Wanneer ouders, school/kerk/organisatie en leerlingen gezamenlijk betrokken worden en in actie komen, is de kans het grootst dat het pesten daadwerkelijk stopt. Zorg bij cyberpesten dat bewijs bewaard en verzameld wordt. Soms is het wijs aangifte te doen.

Meer info? Kijk op www.raiseup.nl/onderkenniscentrum/weerbaarheid/pesten.

Regels en richtlijnen

De overheid stelt een aantal regels en richtlijnen aan scholen in het kader van veiligheid op school en het tegengaan van pesten. Deze regels zijn te vinden op www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/veilig-leren-en-werken-in-het-onderwijs/. Scholen moeten zorgen voor een sociaal veilige omgeving en zij moeten pesten tegengaan. Hoe ze dat doen, mogen scholen zelf bepalen. Scholen zijn dus *niet* verplicht een anti-pest programma of sociale vaardigheidstraining te gebruiken.

Het NJO onderzoekt anti-pest programma's op effectiviteit. Inmiddels zijn verschillende programma's door hen onderzocht en goed gekeurd. Daadwerkelijke onderzoeken naar de effectiviteit van dergelijke interven-ties zijn er niet veel. In het algemeen vraagt een effectieve pestaanpak om een schoolbrede aanpak, waarin de vijf punten van het vorige kopje aan bod komen. *Meer info: www.nji.nl*